41894 - Mekke halkına, haccın sonunda Mekke'den ayrılırken Vedâ tavafı gerekir mi?

Soru

Evde hizmetçilik yapan bir kadın, Mekke'de beş yıl çalıştıktan sonra hac yapmak istemekte ve hacdan sonra ülkesine çıkışlı gitmek istemektedir.Bu kadının Vedâ tavafı yapması gerekir mi?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Mekke halkının Vedâ tavafı yapmaları gerekmez. Çünkü tavaf, Beytullah'a vedâ etmek için vâcip kılınmıştır. Mekke halkı için böyle bir durum sözkonusu değildir. Çünkü Mekke, onların vatanıdır.

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin-, Vedâ tavafının, yerine getirilmesi gereken haccın rükünlerinden olmadığı konusundaki açıklamasında şöyle demiştir:

"Bunun içindir ki onlar (Mekke halkı) hakkında bu durum sözkonusu olmadığı için Mekke halkının Kudûm tavafı ve Vedâ tavafı yapmaları gerekmez. Çünkü Mekke halkı, dışarıdan Mekke'ye gelenler gibi değillerdir. Mekke'de oldukları sürece Vedâ tavafı yapmaları da gerekmez." (Mecmû'u'l-Fetâvâ; c: 26, s: 261).

Değerli âlim Abdulaziz b. Abdullah b. Baz da -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Mekke halkına Vedâ tavafı yoktur." (Mecmû'u Fetâvâ İbn-i Baz; c: 17, s: 393).

Bu hüküm, Mekke'de, Harem sınırları içerisinde ikâmet eden herkesi kapsar.

Nitekim İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Evi, Harem sınırları içerisinde olan kimse, Mekke'li gibidir, kendisine Vedâ tavafı gerekmez." (el-

Muğnî; c: 3, s: 237).

Fakat Mekke halkından olup da hac menâsikini bitirdikten sonra yolculuğa çıkmak isteyen kimsenin, Mekke'den çıkmadan önce Vedâ tavafı yapması gerekir.

Nitekim Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Ashâbımız şöyle demişlerdir: Hac menâsikini bitirip de Mekke'de kalmak isteyen kimseye Vedâ tavafı gerekmez. Bu konuda hiçbir görüş ayrılığı yoktur. Bu kimse, ister Mekke halkından olsun, isterse dışarıdan gelmiş yabancı birisi olsun.Fakat bu kimse, vatanına veya başka bir yere gitmek üzere Mekke'den çıkmak istediğinde Vedâ tavafı yapması gerekir." (el-Mecmû'u; c: 8, s: 254).

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn de -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bir kimse, Mekke halkından olur da hac yaptıktan sonra yola çıkmak isterse, Vedâ tavafı yapsın.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

[لَا يَنْفِرَنَّ أَحَدٌ حَتَّى يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِ بِالْبَيْتِ.] رواه مسلم

"Hiç kimse, son işi Kâbe ile olmadıkça (Kâbe'yi tavaf etmedikçe, Mekke'den) çıkmasın (ayrılmasın)." (Müslim; hadis no: 1327).

Bu hüküm, geneldir.Dolayısıyla bu Mekke'li kimseye deriz ki: Hac farîzasını yaptıktan sonra hac günlerinde yolculuğa çıkmak istediğine göre, Vedâ tavafı yapmadan yolculuğa çıkmazsın." (Mecmû'u Fetâvâ İbn-i Useymîn; c: 23, s: 339).

Buna göre, soruyu soran bayanın, hac menâsikini edâ ettikten sonra yolculuğa çıkmak istediğinde, Vedâ tavafı yapması gerekir.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.